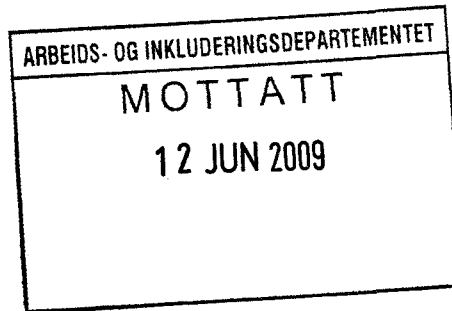

**Arbeids- og inkluderingsdep.
v/ Innvandringsavdelingen
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo**

Oslo, 9. juni 2009
Vår ref.: INNVA
Må alltid oppgis.

Høringsuttalelse fra Juss-Buss om regler i ny utlendingsforskrift og endringer i gjeldende utlendingsforskrift – Krav om fire års arbeid eller utdanning i Norge for at det skal kunne innvilges familieetablering

Generelle bemerkninger

Juss-Buss viser til departementets høringsbrev datert 11.05.2009. Høringsbrevet er en oppfølging av regjeringens tiltaksplan mot den økte asyltilstrømmingen til Norge. Formålet med å innføre et krav om fire års arbeid eller utdanning i Norge for at det skal kunne innvilges familieetablering, er å redusere ankomsten av asylsøkere til Norge som ikke oppfyller vilkårene for beskyttelse, og å virke som et incentiv til at utlendinger tar arbeid og utdanning.

Juss-Buss har tidligere stilt seg svært skeptiske til regjeringens tiltaksplan. Tiltaksplanen rammer en mye videre krets av personer enn de som måtte ha et ubegrunnet asylkrav, og tiltakene er så generelt utformet at de i enkelttilfeller vil kunne bryte med Norges folkerettslige forpliktelser. Tiltaksplanen bidrar til en brutalisering av innvandringspolitikken, og står seg dårlig mot Soria Moria-erklæringens uttalelse om at regjeringen skal føre en "human, solidarisk og rettsikker flyktning- og asylpolitikk".

Forklaringen på den økte asylankomsten til Norge

Departementet viser til utviklingen i asylsøkernes hjemland, og hvordan norsk asylpolitikk oppfattes utad, som to mulige forklaringer på den økte asylankomsten til Norge.

Det er nok sannsynlig at utviklingen i asylsøkernes hjemland har utviklet seg mot det verre har en sammenheng med den økte asylankomsten. Dette kan imidlertid vanskelig bidra til å legitimere en innstramming i innvandringspolitikken. Når man tidligere har tolerert asylsøkere fra disse landene, er det ikke holdbart at man ikke gjør det samme når den humanitære situasjonen i disse landene har blitt verre.

Sammenhengen mellom hvordan norsk asylpolitikk blir oppfattet av disse menneskene og den totale asyltilstrømmingen, har heller ikke blitt tilstrekkelig faglig underbygd. Det er påfallende at man bygger så omfattende forandringer i regelverket på en antagelse av hva som kan være årsaken til økningen av antallet asylsøkere. Det er like nærliggende å anta at disse menneskene må flykte fra krig, forfølgelse og nød i hjemlandet, heller enn at de er motivert av hvordan innvandringsdebatten utvikler

seg i den norske offentligheten. Uansett er internasjonale migrasjonsstrømmer et så sammensatt og komplekst emne, at vi savner en bedre faglig begrunnelse for innstramningstiltakene.

Til de enkelte punktene i høringsbrevet

5.5 Krav til arbeid/utdanning

Departementet foreslår at arbeidet eller utdanningen må være heltid for at denne skal legges til grunn ved beregningen av fireårskravet. Dette kravet vil kunne være problematisk å oppfylle for mange utlendinger. Arbeidsmarkedssituasjonen er generelt vanskelig for utlendinger, spesielt i lys av den internasjonale finanskrisen. Det vil ofte være vanskelig å få heltidsarbeid eller flere deltidsjobber. I tillegg er mange av de tilgjengelige jobbene av begrenset varighet, og de vil heller ikke kunne danne grunnlag for å motta arbeidsledighetstrygd. Slik vil det foreslåtte heltidskravet slå svært urimelig ut for mange, og vil være et reelt hinder for at mange får etablert et normalt familieliv i riket.

Departementet sendte 17.10.2008 ut på høring forslag om skjerpede krav til sikret underhold i familiegjenforenings- og –etableringssaker. Departementets forslag innebar en vesentlig innstramning i forhold til de nåværende reglene. Juss-Buss var i sin høringsuttalelse særdeles kritiske til de foreslåtte endringene. Like fullt, skulle departementets forslag bli gjennomført, er vi av den oppfatning at de skjerpede underholdsreglene i stor grad ivaretar hensynene som den foreslåtte regelen om fulltids arbeid eller utdanning i familieetableringssaker bygger på. Vi ser derfor ikke at det er et behov for å innføre en slik ”fulltidsregel” i disse sakene.

Underholdsreglene som er tidligere foreslått fordrer at utlendingen kan vise til stabil inntekt over et lengre tidsrom. På denne måten vil man gi et incentiv til å integrere seg i arbeidsmarkedet, samtidig som man opparbeider seg en tilknytning til Norge i denne perioden. På samme tid unngår man en så firkantet regel som departementet legger opp til ved å stille et krav om heltidsarbeid eller –utdanning. Regelen departementet nå foreslår vil i realiteten innebære at det blir umulig for mange utlendinger å etablere seg med for eksempel ektefelle eller barn i Norge. En slik løsning vil være åpenbart urimelig overfor de den rammer.

5.6 Unntak dersom det foreligger særlige grunner

Det kan gjøres unntak fra fireårskravet etter den generelle unntaksbestemmelsen om ”særlige grunner” i loven. Departementet framholder at denne regelen vil fungere som en sikkerhetsventil i de tilfellene hvor staten er forpliktet til å gjøre unntak, slik at man ikke skal handle i strid med Norges internasjonale forpliktelser.

Juss-Buss har omfattende erfaring med utlendingsforvaltningens praktisering av den generelle unntaksbestemmelsen. Bestemmelsen er ment å ha et snevert anvendelsesområde.

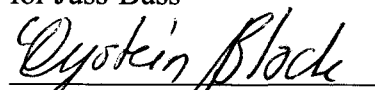
Utlendingsforvaltningens praksis må også karakteriseres som meget streng, og begrunnelsene for å ikke gjøre unntak etter denne regelen er som oftest overfladiske og standardpregede. Gjentatte uttalelser fra departementets politiske ledelse i media bærer også preg over at man ikke har et reelt bilde av hvordan bestemmelsen blir praktisert.

Juss-Buss ber derfor om at departementet vurderer praksis etter denne bestemmelsen, og om bestemmelsen og forvaltningens interne retningslinjer er egnet til å godt nok ivareta Norges internasjonale forpliktelser.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

På bakgrunn av at formålet bak det foreslåtte kravet til fire års arbeid eller utdanning før man kan få innvilget familieetablering er å begrense asyltilstrømmingen til Norge, er det paradoksalt at departementet på side 14 uttaler at det er "nærliggende å tro at reduksjonen" i antall fremmede familieetableringssøknader "vil bli så liten at det ikke vil gi grunnlag for å endre noen budsjetttrammer som følge av dette". Slik Juss-Buss forstår dette, mener departementet at effekten av det foreslåtte tiltaket vil være begrenset. Vi stiller oss på denne bakgrunn spørrende til hvordan dette tiltaket da vil kunne bidra til å begrense asyltilstrømmingen til Norge. Når tiltaket samtidig vil kunne ha så alvorlige konsekvenser for de det gjelder, er det særlig betenkelig å gjennomføre et slikt tiltak.

Med hilsen
for Juss-Buss

Øystein Block